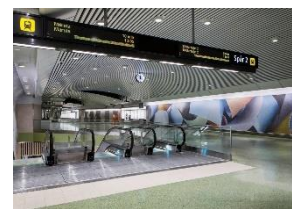

Norrbotniabanan

Samrådsmöte Övre
Bäck för delen
Ytterbyn-
Grandbodarna
2018-11-28

TRAFIKVERKET

§ 1 Mötet öppnas

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Dagordning

- § 1 Mötet öppnas
- § 2 Presentation av medverkande
- § 3 Järnvägsplanens formella handläggning
- § 4 Presentation av det upprättade förslaget
- § 5 Redogörelse för miljökonsekvensbeskrivning
- § 6 Information om markförvärv och ersättningsfrågor
- § 7 Redogörelse för hur enskilda vägar berörs
- § 8 Tid för frågor
- § 9 Mötet avslutas

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

§ 2 Presentation av medverkande

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

§ 3 Järnvägsplanens formella handläggning

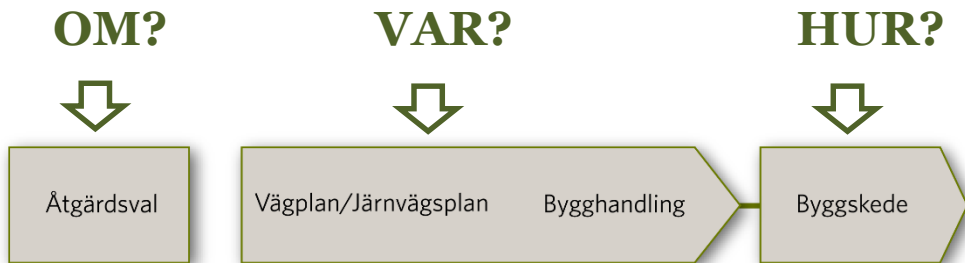
Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Planering av väg- och järnvägsprojekt

Inför ett väg- eller järnvägsprojekt genomförs i turordning en undersökning av...

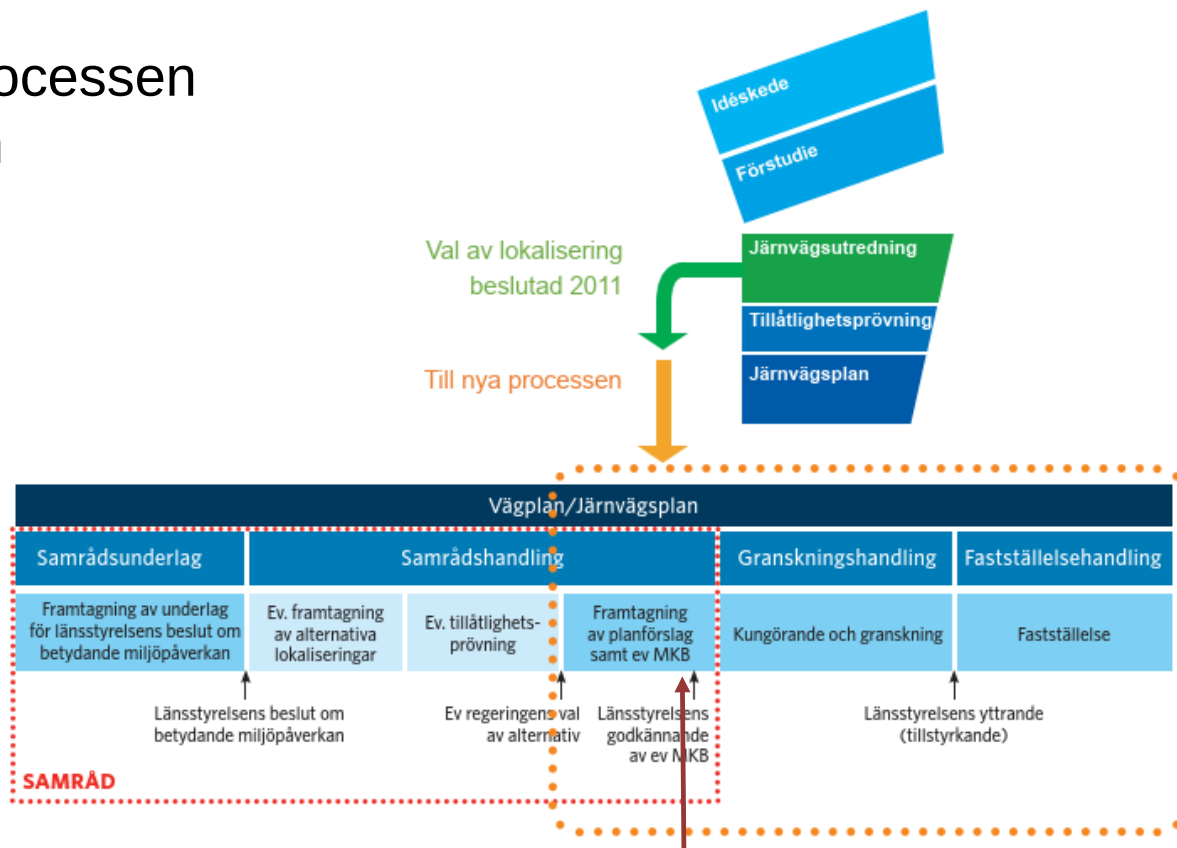
Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Planläggningsprocessen Norrbotniabanan

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

Järnvägsplan 05,
Ytterbyn - Grandbodarna

TRAFIKVERKET

Järnvägsplanens syfte

- Visa var järnvägen ska gå och hur ska den utformas
- Redovisa vilken mark och vilket utrymme som krävs
- Ger Trafikverket rätt att lösa in mark som behövs permanent för järnvägen

- Visa påverkan på omgivningen och konsekvenser av järnvägen
- Redovisa vilka skyddsåtgärder som är nödvändiga
- Del av den demokratiska processen

Järnvägsplanen ger Trafikverket rätt och skyldighet att anlägga järnvägen som den redovisas i planen.

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Hur kan du påverka?

Samråd	Muntligt och skriftligt
Granskning av planen	Skriftligt
Fastställelseprövning <i>Trafikverket planprövning</i>	Skriftligt
Överklagan <i>Regeringen</i>	Skriftligt

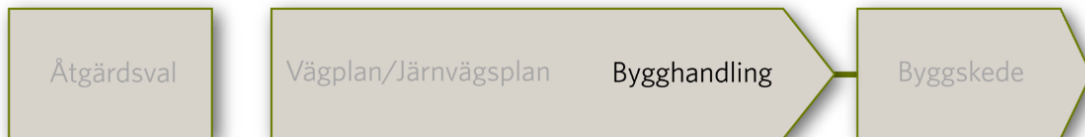
Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Hur? - Bygghandling

- De slutliga bygghandlingarna tas fram
- Teknisk beskrivning (ritningar och krav på hur -projektet ska byggas)
- Tillstånd enligt miljöbalken

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

§ 4 Presentation av det upprättade förslaget

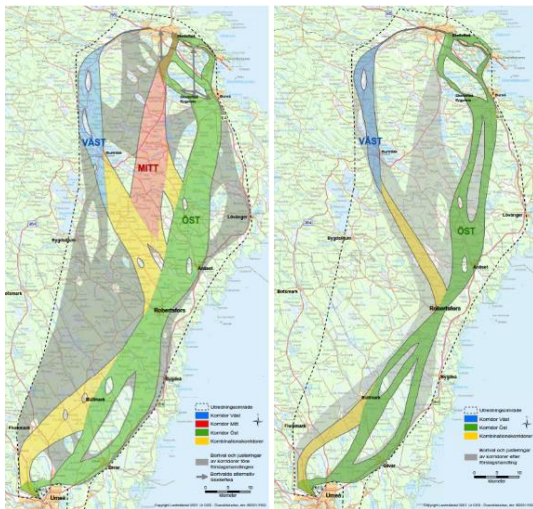
Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Tidigare utredningar

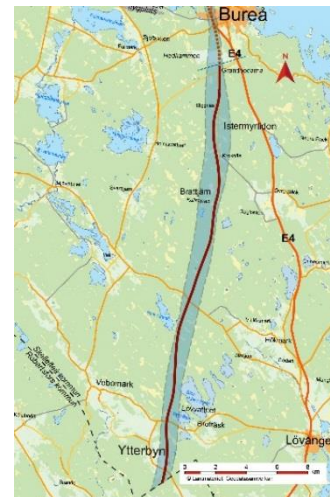
Förstudie

Järnvägsutredning

Järnvägsplan, linjestudier

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

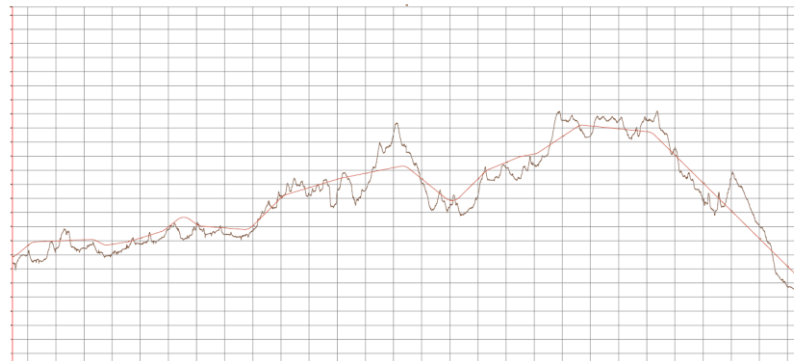
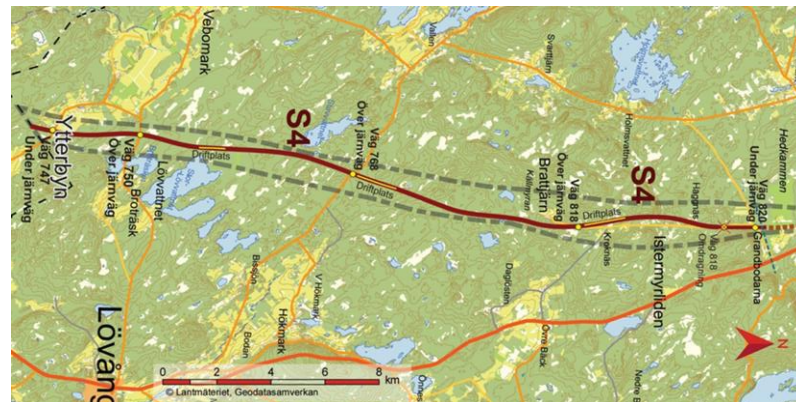
Järnvägsplan, tekniska krav

Avvägning mellan många olika intressen, samtidigt måste järnvägstekniska krav uppfyllas ("Ändamålet")

- Enkelspår med mötesstationer. Hastighet 250 km/h

Plan. Radier > 3000 meter ("raksträckor")

Profil. Lutningar, max 10 promille (1 %).

Järnvägsprofil, "höjdkurva".

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

Järnvägsplan, tekniska krav

Järnvägen kommer att byggas enligt följande tre huvudprinciper

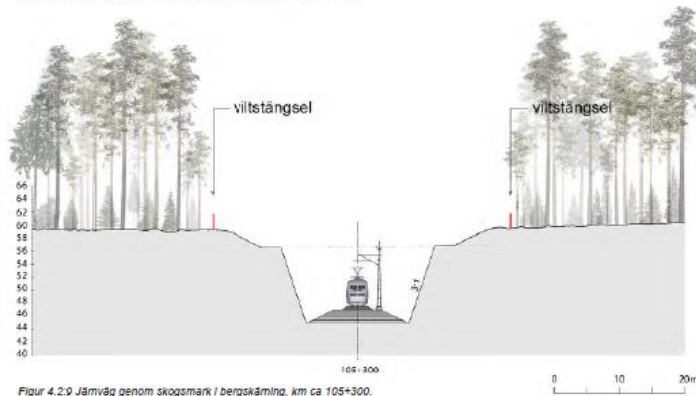
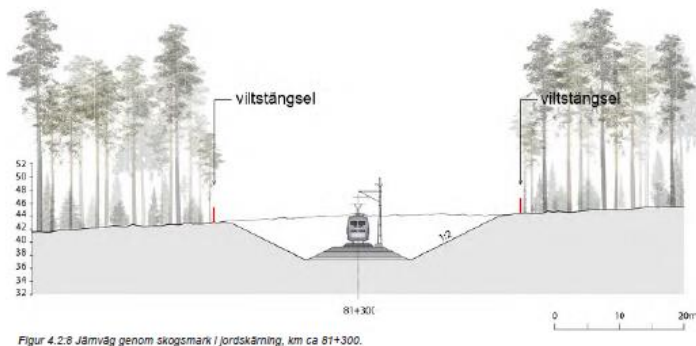
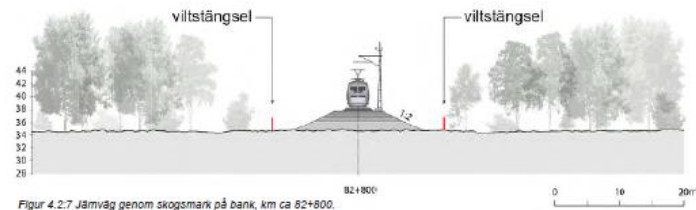
- Bank
- Skärning, jord
- Skärning, berg

Tunnlar är inte aktuellt för delen Ytterbyn – Grandbodarna

- Stängsel längs hela sträckan
- "Trädsäkring", avverkning vid sidan av järnvägen
- Järnvägen är barriär. Passager löses (vägar, skoterleder). Kan bli längre sträckor till marker/skiften (omvägar).
- Viltpassager

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

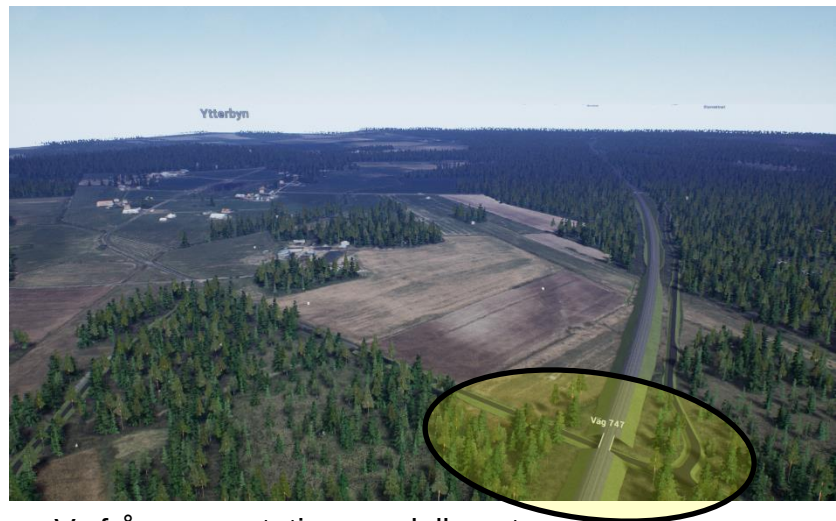
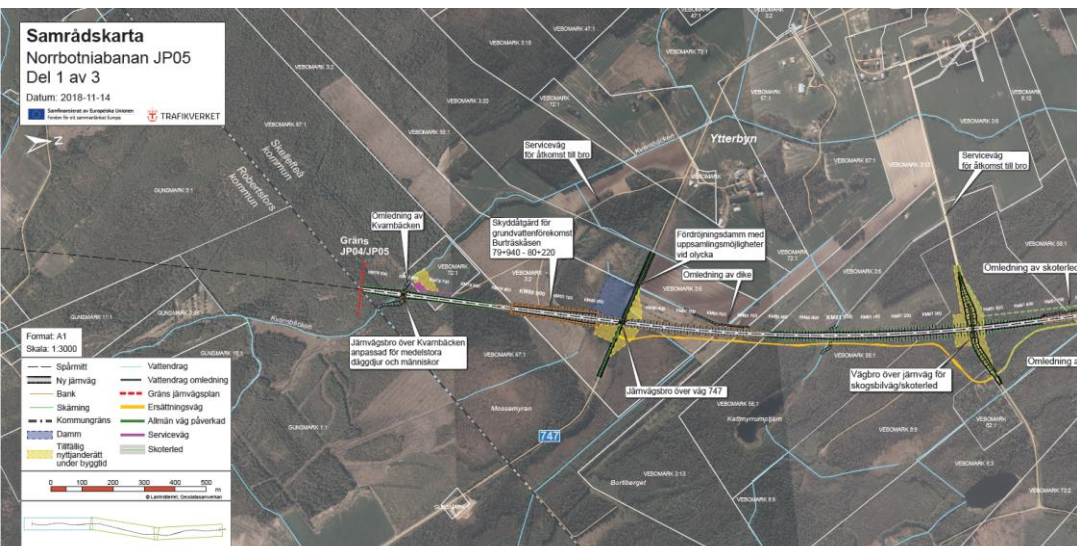

Förslag Järnvägsplan 05, Ytterbyn-Grandbodarna

Ytterbyn

Anpassning till:

- delsträcka inom Robertsfors kommun
- jordbruksmark och samlad bebyggelse i Ytterbyn
- järnvägen upphöjd på bank + skyddsåtgärder för grundvatten, inkl. fördröjningsdamm vid ev. olycka

Vy från presentationsmodell, mot norr

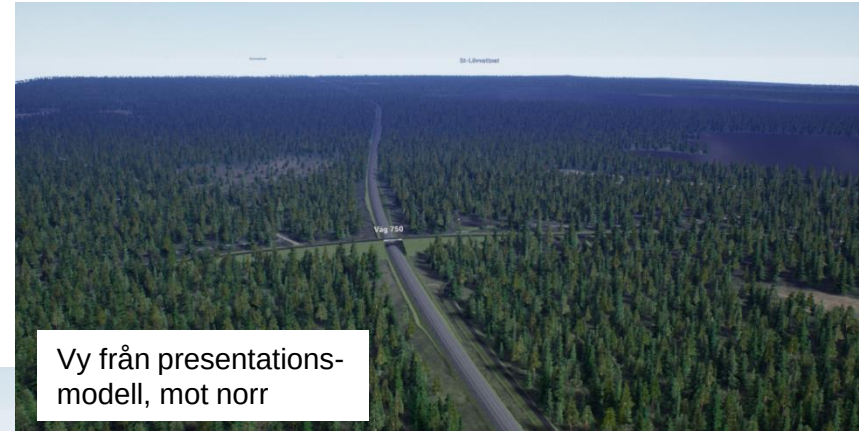
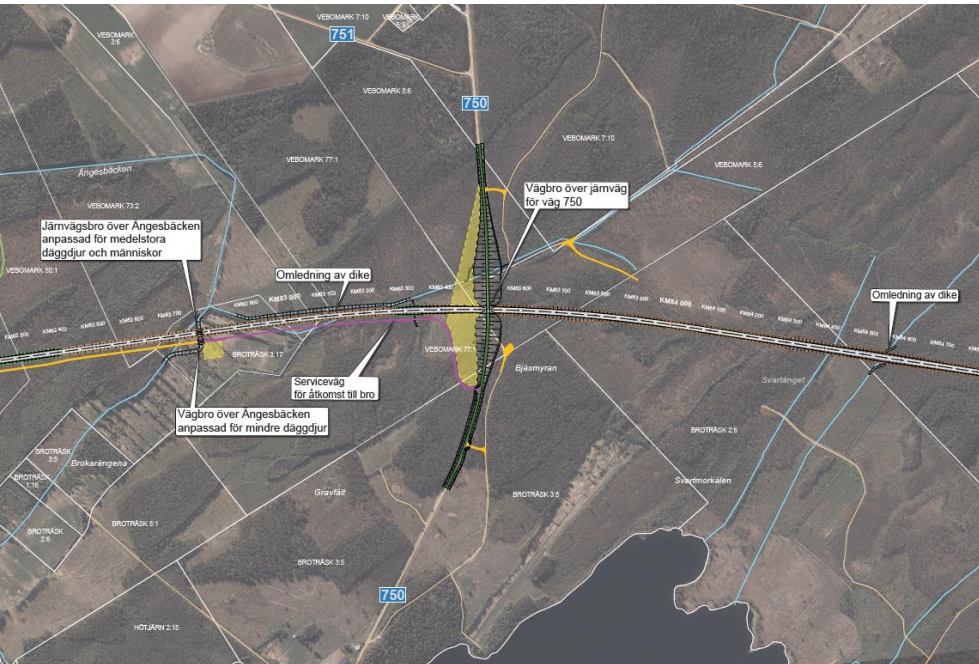
Väg 747, till/från Grimsmark, E4

Fördröjningsdamm (uppsamlingsdamm) och "tillfälligt nyttjande" (större etableringsområde under byggtid) är ej med i modell, symboliseras med inringat område

Passage väster om Broträsk

Anpassning till:

- jordbruksmark och samlad bebyggelse
- fornlämningsområde (ca 200 m öster om linjen)

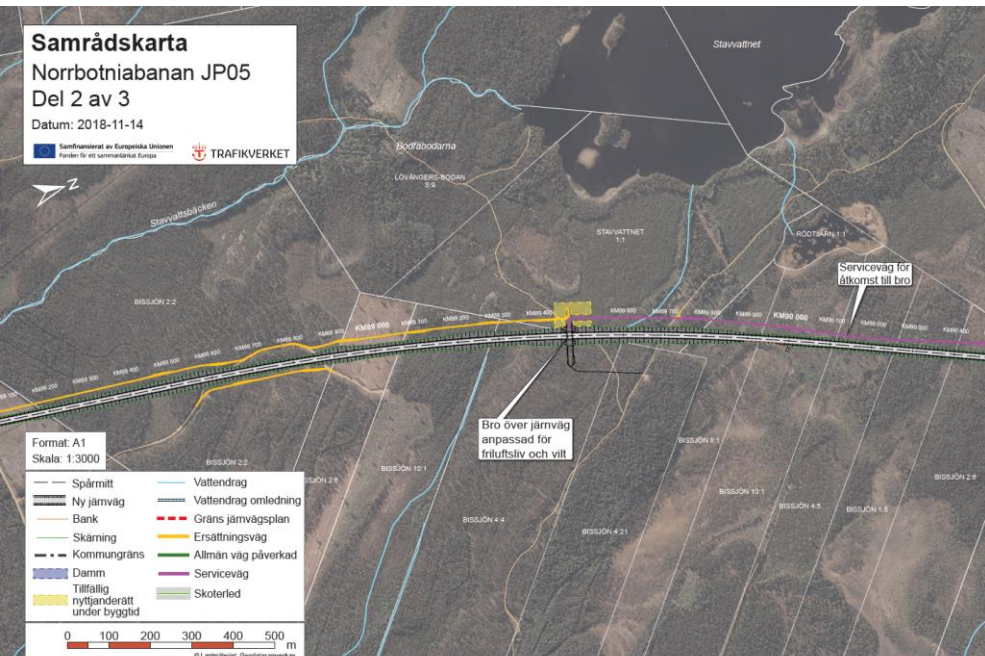

Vy från presentationsmodell, mot öster (riktning mot Lövånger)
Behov av tillfälligt nyttjande, större etableringsområde under byggtid

Passage öster om Stavvattnet

Anpassning till:

- naturvärdesobjekt och kulturhistoriska lämningar
- friluftsliv, naturstigar, vilt m.m.

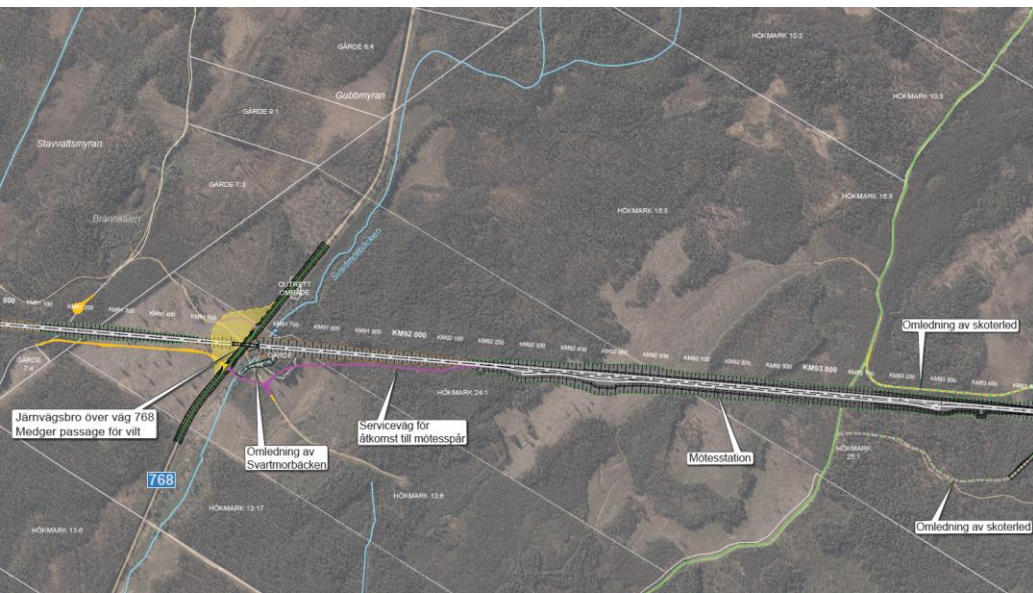

Vy från presentationsmodell, mot nordväst.
Passage över järnvägen för vilt och friluftsliv ("fauna-bro")

Passage väg 768

Bissjön/Hökmark – Vallen/Mjövattnet

- höjdskillnader, nyttjas för viltpassage
- trafikering järnväg, mötesstation strax norr om passage väg 768 i "högt och plant läge"

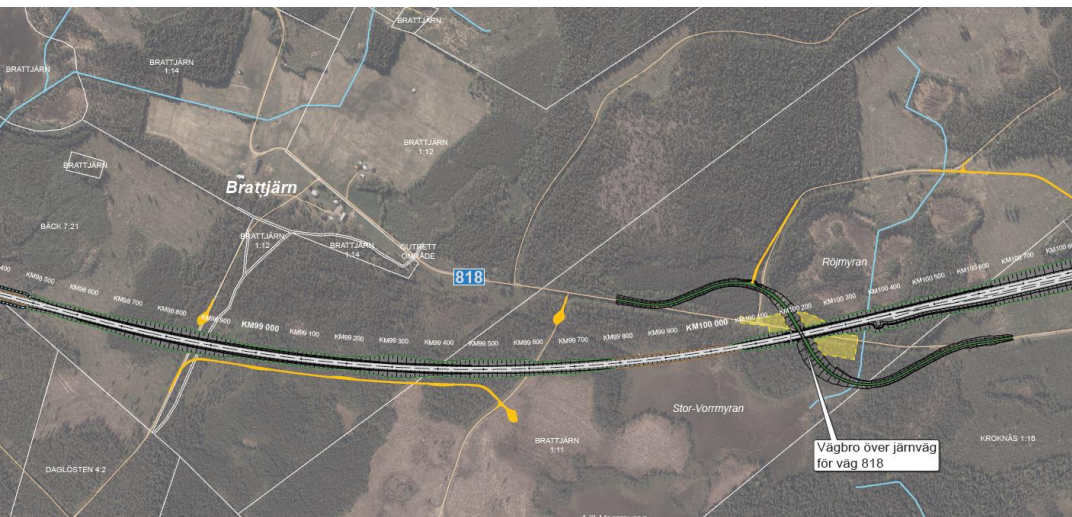
Väg 768, vyer från presentationsmodell, mot väster
Behov av tillfälligt nyttjande under byggtid ej illustrerat

Passage Brattjärn och omdragning väg 818 till Brattjärn

Anpassning till:

- samlad bebyggelse
- höjdskillnader (skärning i höjd med bebyggelse), fördelaktigt ur bullersynpunkt

Vy från presentationsmodell, mot norr

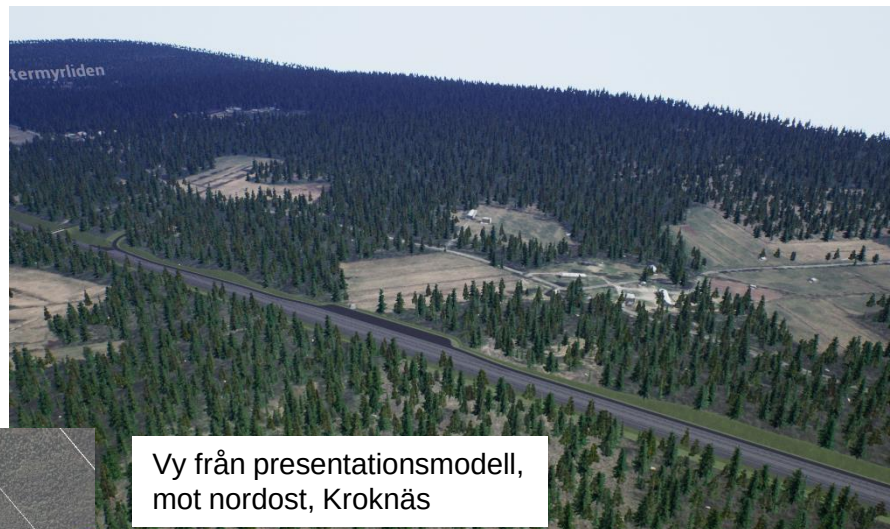
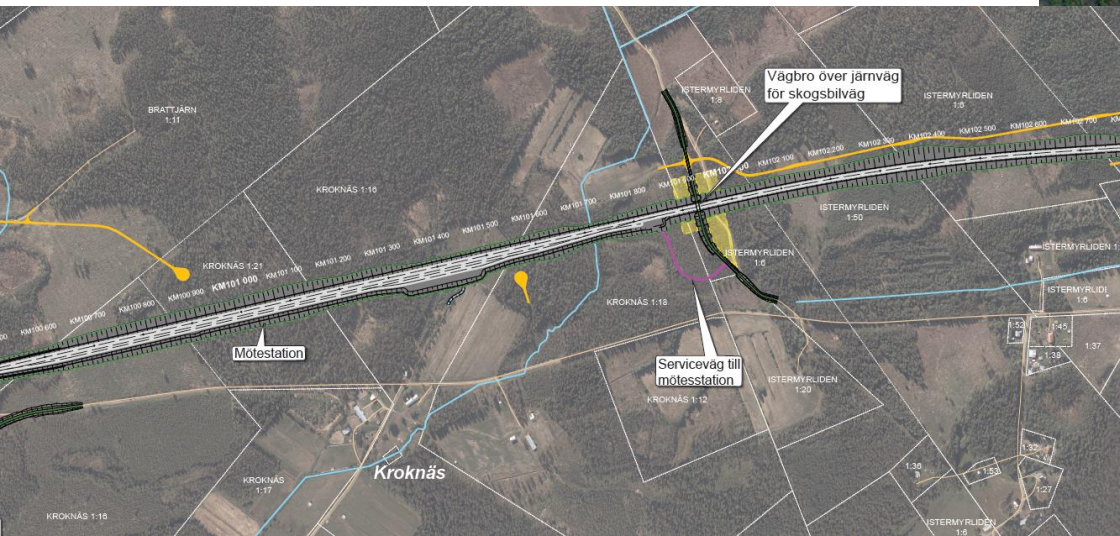

Vy från presentationsmodell, omdragning väg 818

Passage Kroknäs

Anpassning till:

- samlad bebyggelse
- trafikering järnväg, mötesstation "på toppen"
- höjdskillnader (skärning), fördelaktigt ur bullersynpunkt

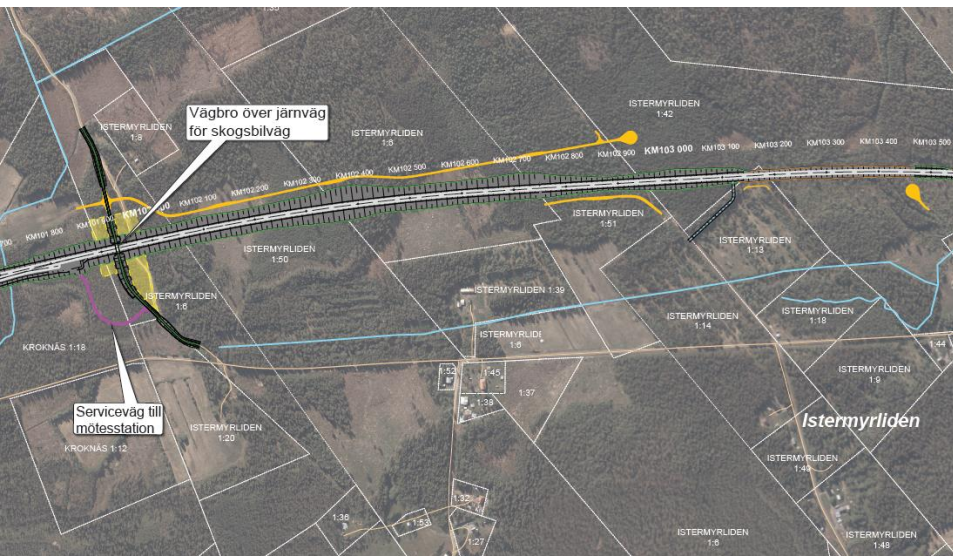

Vy från presentationsmodell,
mot nordost, Kroknäs

Passage Istermyrliden

Anpassning till:

- samlad bebyggelse
- höjdskillnader (skärning, där det är möjligt), fördelaktigt ur bullersynpunkt
- terrängen gör att järnväg går över i bank

Vy från presentationsmodell, mot nordost

Det vita strecket symboliserar ungefärligt läge där skärning går över i bank. Behov av skyddsåtgärder mot buller norr därom.

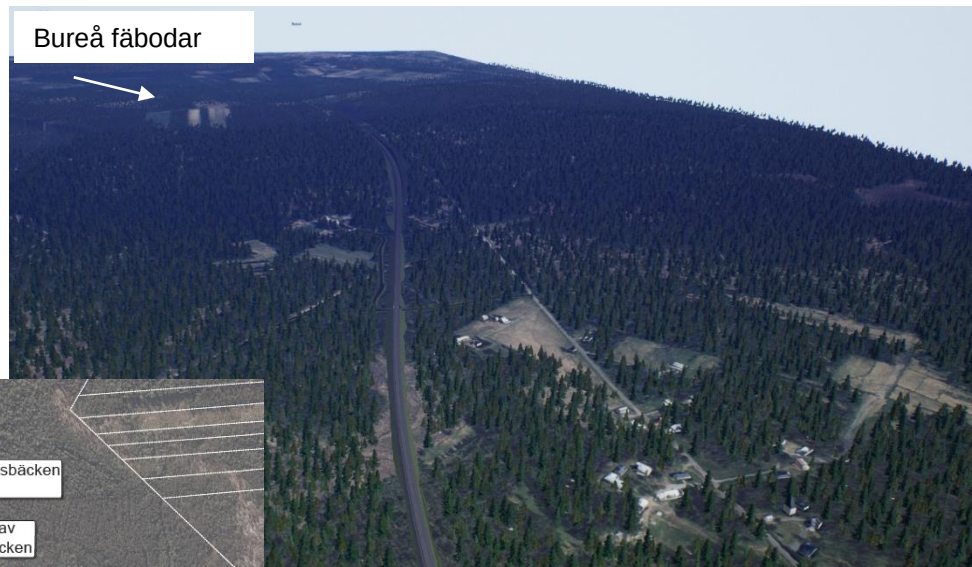
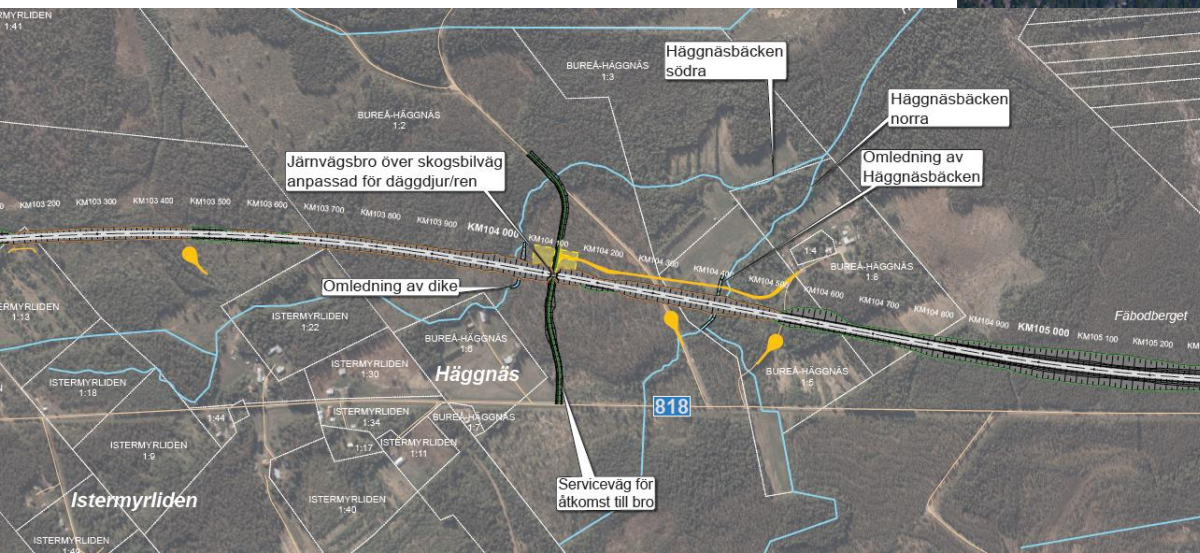

TRAFIKVERKET

Passage Istermyrliden-Häggnäs

Anpassning till:

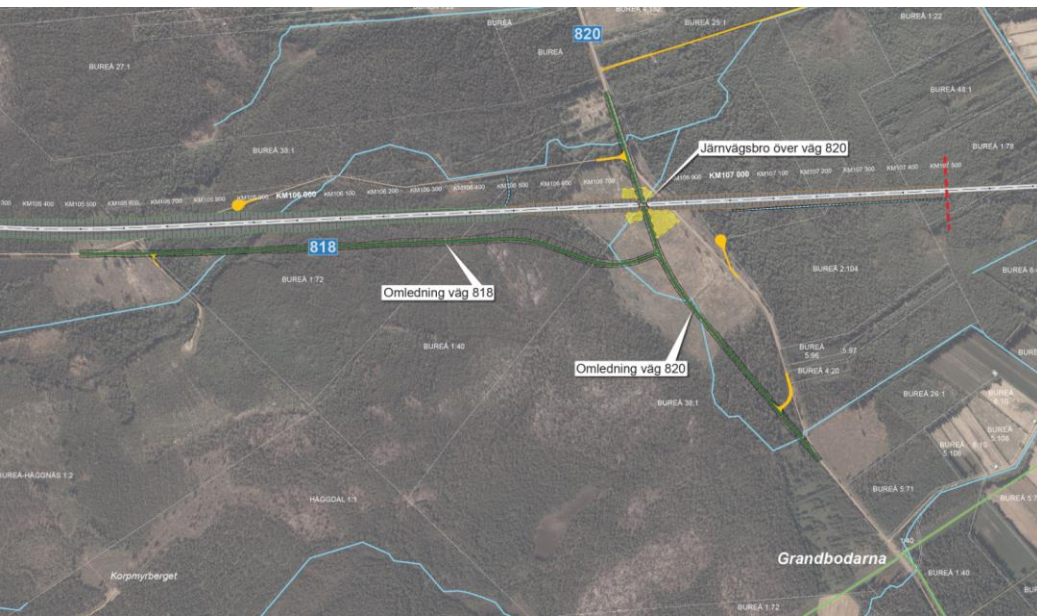
- samlad bebyggelse
- höga naturvärden, Häggnäsbäcken
- terrängen gör att järnväg går på bank vid bebyggelse, sedan djup skärning ner mot Bureå

Vy från presentationsmodell, mot norr.
Skyddsåtgärder mot buller kommer
att krävas. Bullervall huvudalternativ.

Omdragning väg 818/väg 820

- Väg 818 läggs längre österut innan korsning med väg 820 (öster om den nya järnvägen)
- Korsningen med väg 820: ca 300 österut (mot E4)
- Väg 820 passerar under järnvägen

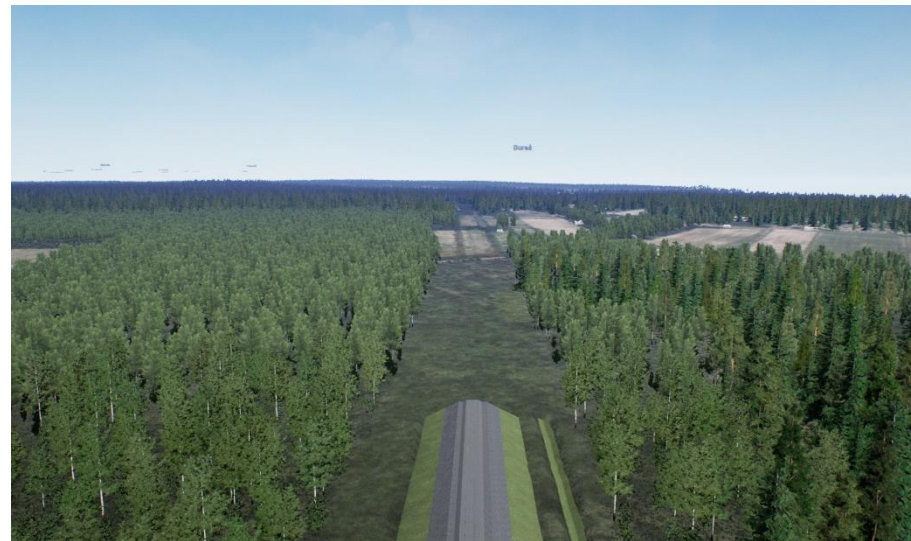

Vy från presentationsmodell

Byggtid

Risk för stor påverkan och störningar. Kan upplevas som mer besvärligt än färdig anläggning.

- Tillfälligt nyttjande av mark (byggvägar, etablering och upplag)
- Trafik under byggtid
- Avverkning bred ”skogsgata”, normalt minst 40 m, men kan vara bredare
- Påverkan tillgång till mark, mer besvärligt innan nya väglösningar/passager är klara

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

§ 5 Redogörelse för Miljökonsekvensbeskrivning

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Vad/varför Miljökonsekvensbeskrivning - MKB?

MKB utgör en del av järnvägsplanen - lagkrav

Syftet med en MKB:

- Miljöanpassning av projektet
- Identifiera skydds- och skadeförebyggande åtgärder
- Beskriva effekter och konsekvenser för miljön.
- Helhetssyn av miljöpåverkan

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Miljöförutsättningar Ytterbyn-Grandbodarna

- Landskapsbild
- Buller och vibrationer
- Kulturmiljö
- Barriäreffekter
- Naturmiljö
- Rekreation och friluftsliv

- Luft
- Jord och skogsbruk
- Rennäring
- Grundvatten
- Ytvatten
- Masshantering

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

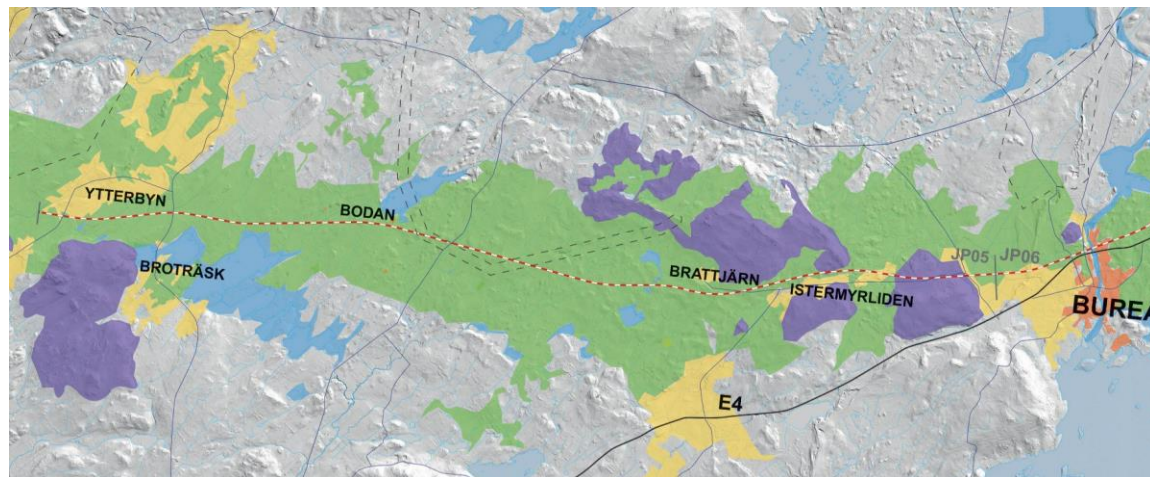
TRAFIKVERKET

Skyddsåtgärder och anpassningar – Landskap

Gestaltningssprogram för god landskapsanpassning med principer för utformning av bland annat broar, landskapsanpassning/terrängmodellering, bullerskyddsåtgärder, slänter, vegetation.

Landskapstyper

- Slätt- och dalgångslandskap
- Kuperat skogslandskap
- Mosaikskog
- Sjö- och myrlandskap
- Stadslandskap
- Norrbotniabanan
- E4

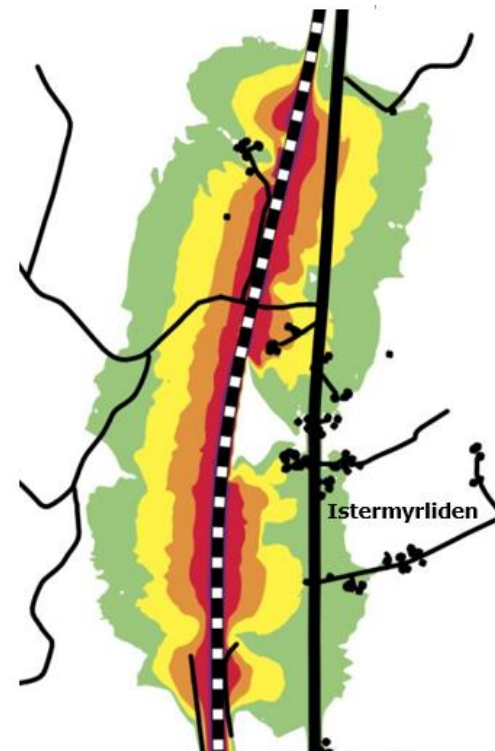
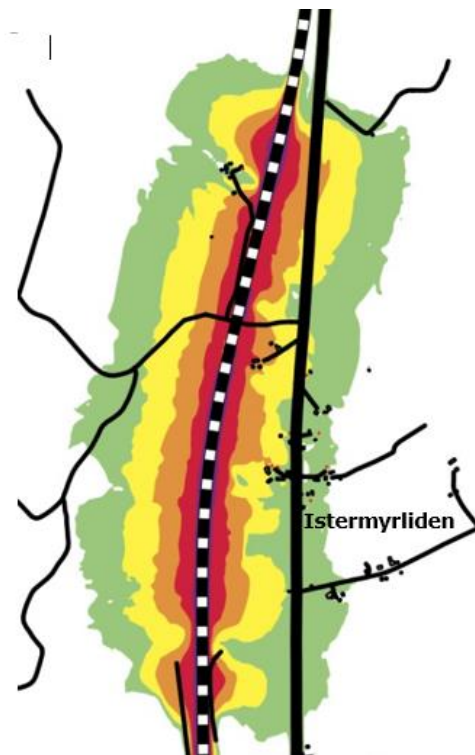
Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Buller

- Beräknad maximal ljudnivå dagtid
- Utan skyddsåtgärder (vänster)
- Med skyddsåtgärder (höger)
- Grönt fält = under riktvärdet

Buller, forts.

Hägnäs

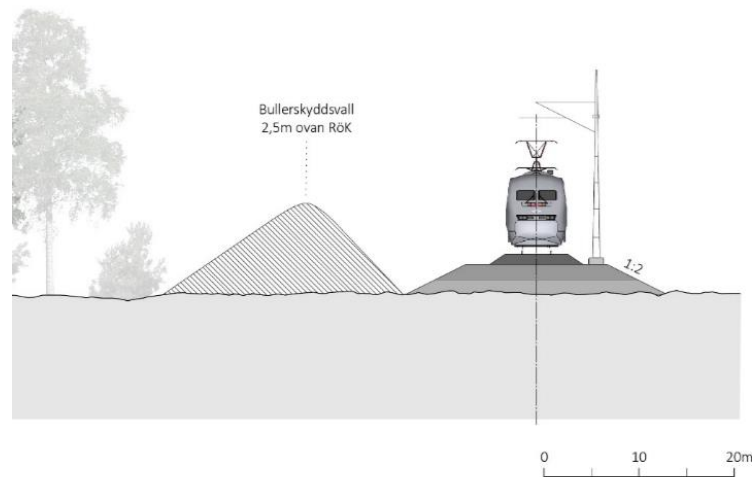
Spårnära åtgärd- förlänga bergsskärningen 40 m söderut och 70 m norrut

Fastighetsnära åtgärder - bullerskydd uteplats

Istermyrliden

Spårnära åtgärd – 400 m bullerskyddsvall

Fastighetsnära åtgärd – fönsterbyte och bullerskydd uteplats

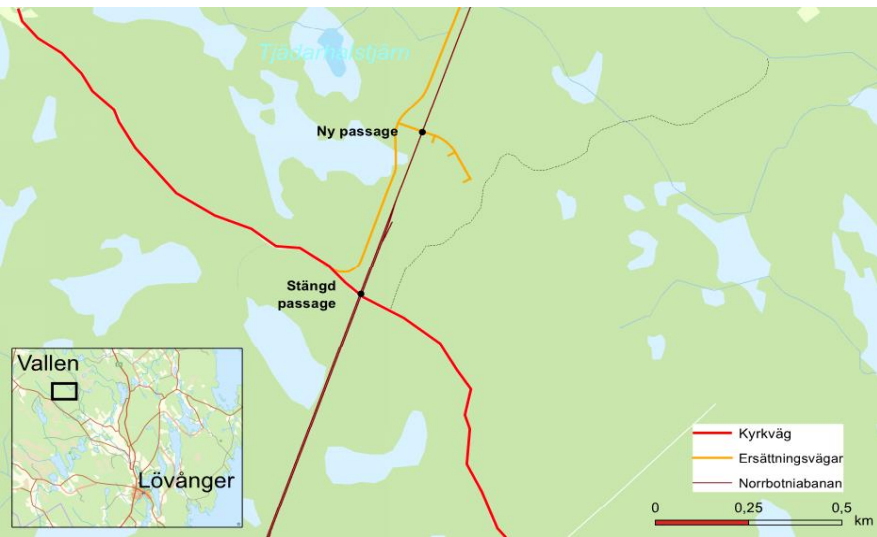
Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Kulturmiljö

- Linjeval – fokus gravområden i Broträsk
- Arkeologiska utredningar och dokumentation
- Passagemöjlighet (med omledning) för gammal kyrkväg i höjd med Morfäbodarna.
- Passagemöjlighet till Bodfäbodarna i höjd med Stavvattnet

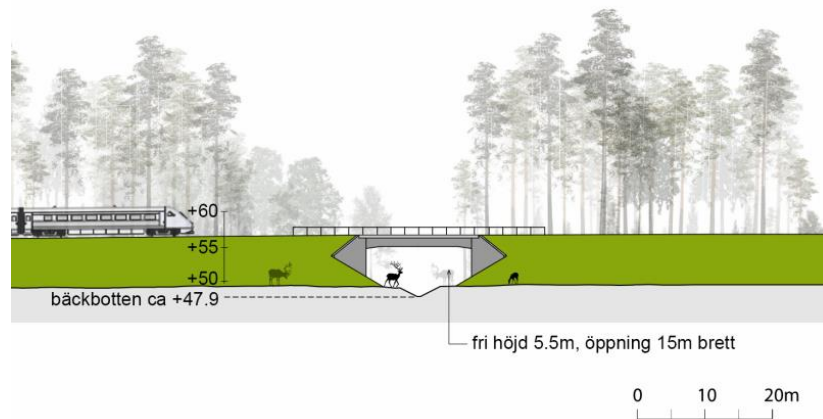

Ringröse i Broträsk

Barriäreffekter, friluftsliv, jord- skogsbruk

- En passageplan för vilt/rennäring och friluftsliv: viltstråk, flyttleder ren, besöksmål
- Samlokalisering av passager för skogsbruk och vilt/friluftsliv
- Landpassager under broar vid fyra vattendrag
- Passagemöjligheter för skoterleder – viss omledning
- Friluftsbro vid Stavvattnet – binder samman stigar

Princip – många små passager istället för få och stora!

Passage vid Huggbäcken

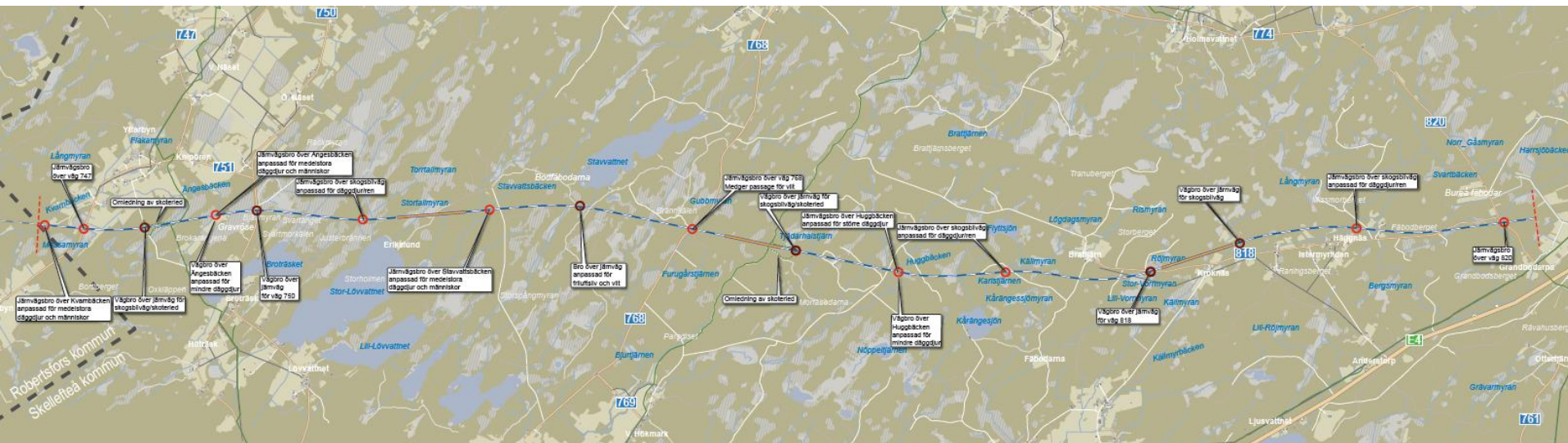

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Barriäreffekter, friluftsliv, jord- skogsbruk

Princip – många (ibland små) passager istället för få och stora

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

Naturmiljö och ytvatten

- Linjen har valts för att undvika intrång i naturvärdesobjekt av de högre klasserna 1 och 2 (Högsta naturvärde och mycket högt naturvärde).
- Fågelavvisare för att minska risken för kollisioner i känsliga miljöer (Hägnäs).
- Broar med torra strandpassager minskar påverkan på större vattendrag.
- Återanvändning av avbaningsmassor – lokal fröbank, högstubbar.
- Naturligt material för återställning av bäckbottnar.

Naturvärdesobjekt jp05

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Skyddsåtgärder och anpassningar – rennäring

- Järnvägen stängslas för att förhindra att renar tar sig upp på banvallen.
- Passagemöjligheter i form av broar/vägportar vid utpekade flyttleder – möjligheter till förflyttning inom kärnområdet.

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Grundvatten

- Linjeval för att undvika intrång Burträskåsen.
- Profil anpassad för att undvika grundvattenbortledning.
- Vid passage av Burträskåsen tätskikt och fördröjningsdamm/magasin.

Grundvattenrör Burträskåsen

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Byggtid

- Information till närboende, passager, trafiklösningar, kontaktuppgifter, tydlig skyltning.
- Dokumentation av skyddsobjekt t ex byggnader.
- Åtgärder för att reducera damning och partiklar genom vattenbegjutning. Uppkommer genom bl a sprängning och transporter på grusväg.
- Avfallshantering – Rutiner för förvaring, hantering och kvittblivning.
- Skyddsavstånd vattendrag bränslehantering, skyddsåtgärder grumling.
- Stängsling av fornlämningar med mera.....

Bild från byggande av Botniabanan

Samlad bedömning miljökonsekvenser

Skala för bedömning av konsekvenser

- Små negativa
- Måttlig negativa
- Stora negativa
- Positiva konsekvenser

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

Konsekvenser avseende Miljö			
Aspektsområde	Nollalternativet	Planförslaget	Kommentar
Landskapsbild	Inga	Små/obetydliga	Järnvägslinjen i plan- och profil tar stor hänsyn till den befintliga bebyggelsen och håller ett respektavstånd, visuellt och bullermässigt
Kulturmiljö	Inga	Små negativa	Undviker de mest skyddsvärda fornlämningsområdena
Barriäreffekter	Inga	Måttligt negativa	En ny barriär tillkommer i landskapet men med passager mildras barriäreffekten
Naturmiljö	Inga	Måttligt negativa	Ett fåtal områden med höga naturvärde berörs. Större delen av järnvägssträckan går genom områden med låga naturvärden
Rekreation och friluftsliv	Inga	Måttligt negativa	Framkomligheten längs befintliga stråk och vattendrag kvarstår men kommer i vissa fall att medföra vägförlängningar.
Buller och vibrationer	Inga/små	Måttligt negativa	En tidigare relativt ostörd miljö påverkas, riktvärden kan dock klaras vid bostäder.
Luft	Inga	Positiva	Järnvägen innebär överflyttning av gods från väg till järnväg.
Jordbruk	Små negativa	Små negativa	Små arealer jordbruksmark berörs
Skogsbruk	Inga	Måttligt negativa	Skogsfastigheter fragmenteras
Rennärning	Små negativa	Måttligt negativa	Järnvägen delar ett kärnområde med viktiga betesmarker och skapar en barriär i ett tidigare relativt orört område. Passagemöjligheter säkerställs bl.a. för flyttleder
Ytvattenresurser	Inga	Inga	Påverkar inte kemisk eller ekologisk status för någon ytvattenförekomst. Projektet påverkar inte möjligheten att uppnå fastställda miljökvalitetsnmer.
Grundvattenresurser	Måttligt negativa	Måttligt negativa	I nollalternativet och i järnvägsplanen förutsätts att grundvattenuttag sker. Järnvägsplanens påverkan är liten.
Masshantering	Inga		
Risk och säkerhet	Måttligt negativa	Små/obetydliga	
Störning under byggtid	Inga	Måttligt negativa	
Samlad bedömning		Måttligt negativa	

§ 6 Information om markförvärv och ersättningsfrågor m m

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Förberedelser/Projektering

Trafikverket och anlidade konsulter har rätt att få tillträde till fastighet för:

- ✓ Mätning och utstakning
- ✓ Grundundersökningar (t.ex. arkeologi, geoteknik)
- ✓ Förberedande åtgärder

Vid dessa arbeten ska:

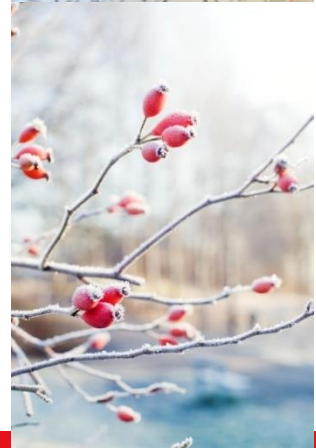
- ✓ Skador om möjligt undvikas
- ✓ Träd i trädgård ej fällas eller skadas utan ägarens medgivande

Eventuella skador skall ersättas

(3 kap. 1 § LBJ)

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Markåtkomst

En järnvägsplan som fått laga kraft ger den som ska bygga järnvägen rätt att lösa in mark som behövs permanent för järnvägsändamål. ([4 kap. 1 § LBJ](#))

Järnvägsplanen ger också skyldighet att lösa in mark om fastighetsägare begär det. ([4 kap. 2 § LBJ](#))

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

- **Äganderätt:** Den mark som tas i anspråk för järnvägsanläggningen
- **Servitut:** exempelvis rätt att för all framtid anlägga erforderliga servicevägar och/eller rätt att avverka farliga kantträd, underhålla stängsel m m längs med järnvägsfastigheten
- **Nyttjanderätt:** tidsbegränsad rätt att nyttja annans fastighet, eller del av fastighet ([3 kap 3 § LBJ](#))

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

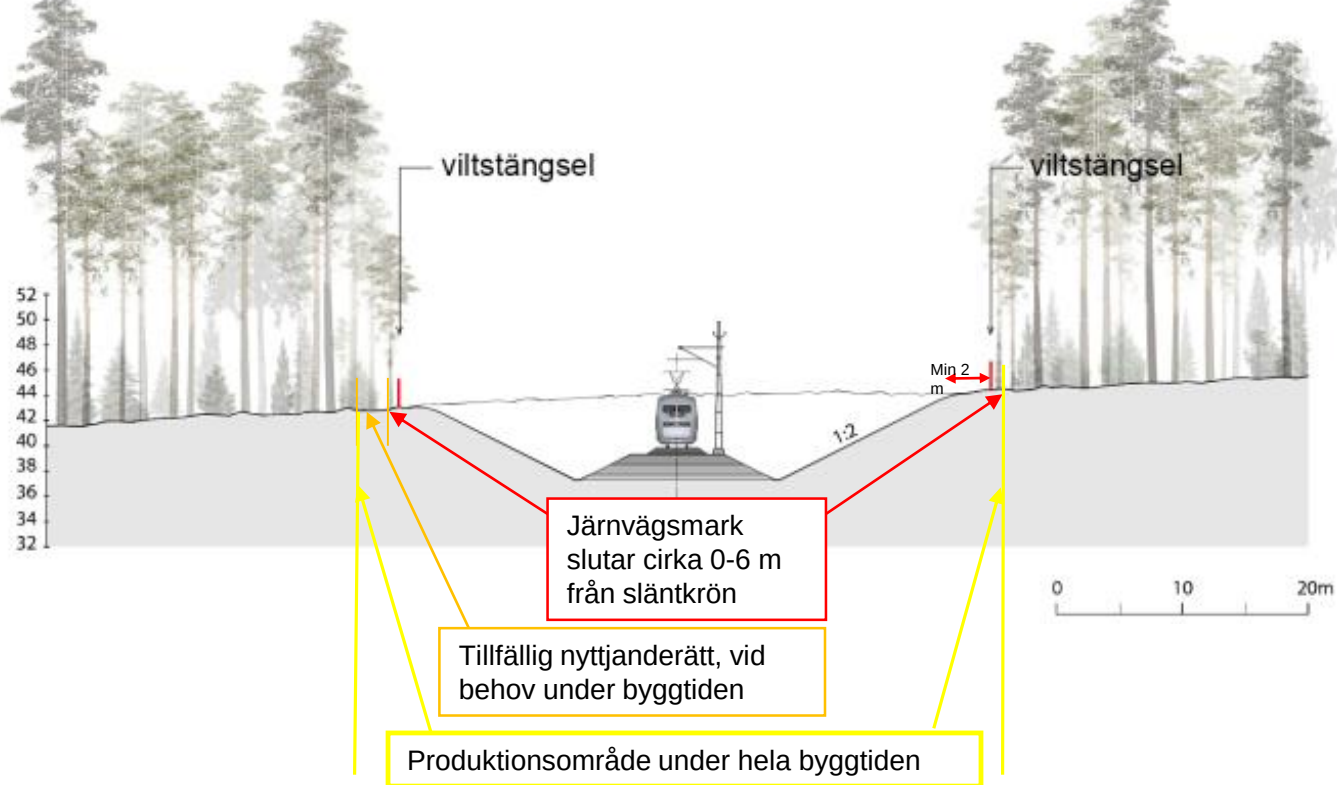
- Järnvägsmark med äganderätt
- Järnvägsmark med servitutsrätt
- Järnvägsmark med tillfälligt nyttjande

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Markåtkomst - Lantmäteriförrättning

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

§ 7 Redogörelse för hur enskilda vägar berörs

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Enskilda vägar/ ersättningsvägar/ byggvägar

- Vid byggande av järnväg kan även enskilda befintliga eller korsande vägar påverkas.
- Beslut om rätt att anlägga nya enskilda vägar eller frågor om nytillkommande vägars förvaltning hanteras av Lantmäteriet.
- Byggvägar anläggs för nyttjande under byggtiden med stöd av nyttjanderätt i järnvägsplan.

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Vägrätt

- Vägrätt uppkommer när väghållaren tar i anspråk mark för väg, det vill säga när vägens sträckning över fastigheten blivit utmärkt och vägarbetet påbörjats. ([31 § Väglagen](#)) **OCH** fastighetsägaren blivit informerad!
- Vägrätten är en rätt för väghållaren att nyttja den mark som behövs för vägen. Rätt till grus, berg och andra jordmassor inom vägområdet. ([30§ Väglagen](#))
- Ingen förändring av fastighetsgränser.
- Vägrätten upphör när vägen dras in. ([32 § Väglagen](#))

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Vem kan få ersättning?

- Fastighetsägare
- Servitutshavare
- Nyttjanderättshavare, t.ex. jordbruksarrendatorer

Vad ersätts?

- Markintrånget – Minskning av fastighetens marknadsvärde
- 25 %-påslag på markintrång
- Annan skada
- Uppräkning med index och ränta

Inlösen av fastighet

- Synnerligt men för fastigheten eller del därav.
- Tidig inlösen i undantagsfall

[\(4 kap. 4-5 §§ LBJ\)](#)

Under byggtiden

Vanligen förekommande störningar:

- Transporter och trafikomläggningar
- Buller
- Vibrationer
- Luftföroreningar (damm, avgaser)
- Tillfällig grundvattenpåverkan

Vid skador/störningar, kontakta markförhandlaren!

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

Hans Stöckel

Mark och fastighet

Markåtkomst och ersättningsfrågor

Trafikverket

Fastighet och avtal

E-post: hans.stockel@trafikverket.se

Telefon: 010-123 72 48 (direkt)

Telefon växel 0771 - 921 921

Samfinansierat av Europeiska Unionen

Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

§ 7 Information om hur man lämnar synpunkter

Synpunkter järnvägsplan Ytterbyn-Grandbodarna

- Trafikverket, Ärendemottagningen, Stora projekt Norrbotniabanan, Box 810, 781 28 Borlänge.
- E-post till investeringsprojekt@trafikverket.se.
- Ange ärendenummer TRV 2016/112561.
- Vi vill ha dina synpunkter senast den 14 december 2018.

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

§ 8 Tid för frågor

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET

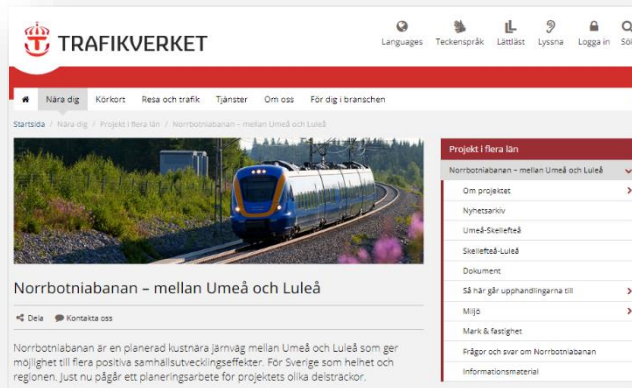
Håll dig uppdaterad

Webbplats:
trafikverket.se/norrbotniabanan

Följ oss på Facebook:
Trafikverket Norrbotniabanan

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

§ 9 Mötet avslutas

Samfinansierat av Europeiska Unionen
Fonden för ett sammanlänkat Europa

TRAFIKVERKET